

Érszűkület Nap

A Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaság a magyarországi Érszűkület Napot ötödik alkalommal, 2018. március 22-én szervezte meg. Az országsszerte 6 helyszínen (Budapest, Szeged, Debrecen, Pécs, Győr, Miskolc) történő vizsgálatokkal egybekötött tanácsadás nagy érdeklődés mellett zajlott. A felhívásra jelentkezők előzetesen kérdőívet töltöttek ki, melynek alapján az orvosok kiértékeltek a válaszokat, és megfelelő utasításokkal látták el a résztvevőket, súlyos angiológiai problémák fennállása esetén boka/kar index vizsgálatot is végeztek.

A magyarországi Érszűkület Napot az európai „Peripheral Arterial Disease/PAD and Vascular European Days” kezdeményezés égisze alatt rendezték meg, kiemelt figyelmet szentelve a dohányzásnak mint módosítható kockázati tényezőnek.

Az orvosok és egészségügyi dolgozók felvilágosító erőfeszítései ellenére is a dohányzás divatja még mindig igen jelentős a fiatalok körében, így a rászokás valószínűsége szignifikánsan nagy. A dohányzás a szervezetet jelentős mértékben károsítja. Kimutatták, hogy a dohányfüst több mint 7000, a szervezet számára káros vegyületet tartalmaz, melyek közül több száz 70-féle rákos megbetegedést okozhat. Ismert tény, hogy a dohányzás az összes tüdőrákos halálozás mintegy 90%-áért, a krónikus obstruktív tüdőbetegséggel (COPD) összefüggő halálozás körülbelül 80%-áért tehető felelőssé. A dohányzás az érlemezésedés minden megjelenési formájának kockázati tényezője, de azt is megállapították, hogy nagyobb kockázatot jelent a perifériás verőérbetegség kialakulásában, mint a koszorúér-megbetegedésben.

Ma Magyarországon körülbelül 400 000 embert érint a perifériás érbetegség, ezért minden eszközzel és módon fel kell hívni az emberek figyelmét arra, hogy bár az alsó végtagi verőérszűkület sokáig tünetmentes, és csak később jelentkezik fájdalom terhelésre, mely az idő előrehaladtával már nyugalomban is fellép, súlyos következményként szövetelhalással, végtagamputációval járhat.

Az alsó végtagi érszűkület kockázati tényezői közül kiemelten kell foglalkozni a magasvérnyomás-betegséggel, a lipid-anyagcsere zavarával, a cukorbetegség kialakulásával, ami a beteg részéről az életmód változtatásával, a dohányzás abbahagyásával, a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozás megváltoztatásával mérsékelhető. Számos klinikai tanulmány alapján bizonyítást nyert, hogy a dohány-

zás abbahagyása minden korban előnyös, sőt érműtétet követően a túlélési arány lényegesen nagyobb volt a dohányzást abbahagyó betegek esetében, mint azoknál, akik továbbra is dohányoztak (66% versus 36%). Öt év alatt a különbség a kétszeresére nőtt.

A szervezők azt remélik, hogy az Érszűkület Nap eléri kitűzött feladatát, és meggyőzi az embereket: életminőségük javítása érdekében változtassanak korábbi helytelen szokásaikon, hogy minél kevesebb amputációt kelljen végrehajtani.

Blázovics Anna dr.

A Semmelweis című opera miskolci ősbemutatója

Miskolc, 2018. június 9.

A miskolci Bartók Plusz Operafesztivál és a Budapesti Operettszínház közös előadásában június 9-én mutatták be a Semmelweis Ignárról szóló zenedrámát. A szerzők a művet a világhírű orvos születésének 200. évfordulójára készítették, amelyet először koncertként tavaly novemberben mutattak be a New York-i National Arts Clubban.

A magyarországi ősbemutatón, a Miskolci Nemzeti Színházban részt vett Raymond J. Lustig zeneszerző és Matthew Doherty szövegíró. Dr. Berkó Péter professzor a Semmelweis Bizottság képviseletében tartott bevezető beszédet. Méltatta Semmelweis tevékenységét, jelentőségét az orvostudományban. Elmondta a nyugati konferenciákon szerzett tapasztalatát: mindenütt ismerték Semmelweis Ignác nevét. Bemutatta dr. Hütter Antóniát, a nagy orvos leszármazottját.

Az opera az amerikai szerzőpáros gondolatát adja át Semmelweis Ignác életéről. Új megvilágításba helyezik az anyák megmentőjének alakját, akit számos filmben ábrázoltak már. Az egyfelvonásos opera stílusa musicalre emlékeztet bennünket. A Budapesti Operettszínház meghatározása szerint „oratorikus kórkép”. A szép nyitószámot a női kar adja elő, mielőtt a függöny felmegy. A Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus kiemelt szerepet kap a kortárs operában. Az énekeseket Dinyés Dániel vezénylétével a Budapesti Operettszínház Kamarazenekara kíséri.

A mű Semmelweis életéből momentumokat villant fel, a befogadót nem terheli sok életrajzi adattal. Hűen követi a törekvéseit, munkásságát. Bemutatják, hogy az asszonyok rejtettek a klinikától, mert tud-

ták, hogy a halál vár rájuk. Az orvosok pedig tehetetlennek érezték magukat.

A színpadi feldolgozás vitatható kérdése, hogy Semmelweis életének szereplői – a felesége és néhány szereplő kivételével – arctalanok, maszkot viselnek, például Kolletschka tanár úr és Škoda doktor, vagyis közeli kollégái és barátai, és a legfőbb ellenfelét meg sem említik. Az apját sem láthatjuk a színpadon, akinek fontos szerepe volt fia pályaválasztásában. Semmelweis Ignác megdöbbenve értesült barátja haláláról. Jacob Kolletschka boncolás közben megvágta magát, és vérmérgezésben hunyt el. Ezt a balesetet láthatjuk a színpadon. Az esemény döböntette rá Semmelweis Ignácot: ez a betegség és az úgynevezett gyermekági láz azonos. Joseph Škoda az anyák megmentőjének tanára volt, és támogatta felfogását. A legádázabb ellenfelévé a prágai Scanzoni vált.

A színpadon meglevenedik Semmelweis Ignác élete. Szabó P. Szilveszter meggyőzően ábrázolja a főhős jellemét. Dr. Czeizel Endre megállapítása szerint az anyák megmentője „nehéz ember” volt. A gyakorlatban és írásaiban terjesztette a fertőzés megelőzésével kapcsolatos felfogását. Ám az orvosok elutasították, kinevették, mert nem ismerték el bűnösségüket. Matthew Doherty az anyák megmentőjének vívódását, kételyeit ábrázolja. Semmelweis Ignác hitt a saját igazában, amelynek színterében győznie kell.

Az operában a nagy orvosnak nemcsak a kollégáival szemben kell felvennie a harcot, hanem a lelkében dúló démonokkal is meg kell küzdenie. A mű a zaklatott tudatvilágában játszódik. A három énekesnő és a kórus tagjai azokat az anyákat képviselik, akiknek az életét az orvos nem tudta megmenteni, és vádolják őt. Az asszonyokat Frankó Tünde, Lévai Enikő és Nádasi Veronika alakítják. A szerepek túlnyomó többségét nők játsszák, még az orvosokat is – ezt természetesnek tartottam a téma miatt. Az opera végén egy megható régi magyar altatódal csendül fel.

A mű valódi összművészeti bravúr, kifejező képi hatásokkal, kiváló koreográfiával, táncokkal és jelmezekkel. Külön kiemelem a vizuális megjelenést, a mikrobákkal szennyezett kezek ábrázolását. A különleges operát Boross Martin rendezte. Az eredeti szöveget Szabó T. Anna költő fordította mesteri fokon. A *Semmelweis* című operát a Budapesti Operettszínház 2018 szeptemberétől műsorára tűzte. A kortárs művet diákoknak, kollégáimnak és az egyetemi hallgatónak ajánlom.

Petővári Csaba dr.

Az OH 2018/31. számában megjelent kvíz megoldásai:

1. A, 2. C, 3. B, 4. D, 5. D, 6. B, 7. A, 8. D, 9. D, 10. B

Indoklások:

1. A) A kataláz enzim a hidrogén-peroxid bontását katalizálja, aminek eredményeként víz és oxigén keletkezik.
2. C) Az autoinflammációs szindrómák visszatérő lázzal, szisztémás gyulladással jellemezhető kórképek. Ma közel 30 monogénes, lázzal kísért szisztémás autoinflammációs szindróma ismert.
3. B) A metasztatikus cervixtumor első vonalban ajánlott kezelése az Európai Onkológiai Társaság ajánlása alapján a karboplatin-paklitaxel, bár a méhnyakrák paklitaxeltartalmú kemoterápiás kezelése a hazai gyakorlatban nem terjedt el.
4. D) Autoinflammatorikus szindrómákban aseptikus arthritis, osteoporosis, arthralgia, arthritis, osteomyelitis, kontraktúrák, ossificatio, patológias törések is megjelenhetnek.
5. D) A terhesség időszakában az étkezési szokások és a hormonális változások által felerősödő inflammatorikus folyamatok következtében nagyobb a hajlam az íny- és fogágygyulladásra, a fogszuvasodásra, a pyogen granulomára, a fogerozióra és a fogínyvérzésre, amelyek következményes háttal lehetnek a méhben fejlődő magzatra, hajlamosíthatnak fenyegető koraszülésre, koraszülésre s egyéb terhességi szövődményekre.
6. B) A szívűtétek perioperatív időszakában fellépő alacsony perctérfogat szindróma miatti halálozás 16,9%, ellentétben az eseménytelen műtét utáni 1% körüli halálozással.
7. A) Az időskori maculadegeneráció a látóhártya központi részének előrehaladó sorvadása, amely a 75 év feletti populáció 2/3-át érinti, az iparosított országokban a jogi értelemben vett vak-ság leggyakoribb oka.
8. D) A Chédiak–Higashi-szindróma parciális oculocutan albinizmus és immundeficientia betegség-csoportba sorolható, amelyet autoszomális recesszív öröklésment jellemz.
9. D) A differenciált papillaris carcinoma prognózisa kedvező, magas a gyógyulási aránya. Hagyományos kezelése magában foglalja a műtétet, a nagy dózisu radiojód-kezelést, valamint a TSH-szuppresszív kezelést is.
10. B) Európában a lakosság számához viszonyítva Magyarországon halnak meg a legtöbben COPD-ben, a betegség becslült prevalenciája a 40 év feletti populációban eléri a 10%-ot.

Az OH-KVÍZ megfejtésével folyamatos orvos-továbbképzési pontokhoz juthat!

A Semmelweis Egyetem Továbbképző Központjának döntése értelmében az OH-KVÍZ megfejtésének beküldői folyamatos orvos-továbbképzési pontokat kapnak.

Amennyiben a jó válaszok aránya meghaladja a 60%-ot, kvízenként 2, félévente maximum 12 továbbképzési pont kapható. Távoktatással szerzett pontokból évente legfeljebb 20 pont számítható be [MK 2003/99. (VIII. 22.)].

A 100%-osan helyes választ beküldők jutalma egy, az Akadémiai Kiadó webáruházában kedvezményes vásárlásra jogosító kupon.

A megfejtések az *Orvosi Hetilap* szerkesztőségébe levelezőlapon és e-mailen küldhetők be.

A beküldött megfejtések értékelését, a helyes megfejtők nyilvántartását az *Orvosi Hetilap* szerkesztői végzik, s az adatokat továbbítják az egyetemeknek.

Ha kreditpontokat kíván gyűjteni, kérjük, adja meg pecsétszámát, szakterületét és munkahelyét is.

A helyes megoldást a következő havi feladvánnyal együtt, a nyertes nevét a következő havi második számunkban közöljük.

A megfejtések beküldési határideje: 2018. szeptember 19.

Beküldési cím: Akadémiai Kiadó Zrt., 1519 Budapest, Pf. 245, e-mail: edit.budai@akademai.hu

OH-KVÍZ – 2018/35. szám

Válassza ki az alábbi lehetőségek közül a megfelelőt!

- Hány százalék hazánkban az elhízottak aránya egy 2014-es felmérés szerint?
 - 32%.
 - 48%.
 - 25%.
 - 52%.
- Milyen kórképekben növekszik meg a zsírszövet mennyisége a pajzsmirigyben?
 - Hashimoto-thyreoiditis.
 - Amyloid struma infiltrációval.
 - Intrathyreoidalis thymus.
 - Mindegyik.
- Melyik állítás NEM igaz az asztmára?
 - Prevalenciája 1–18%.
 - A betegek száma nő.
 - Egyre fiatalabb életkorban jelentkezik.
 - A fokozott környezeti ártalmak nem növelik előfordulását.
- Mire alkalmazzák a Utah-féle klasszifikációt?
 - Acut pancreatitis súlyosságának becslése.
 - Pitvari falfeszülés mértékének meghatározása.
 - Pitvari fibrosis kiterjedtségének jellemzése.
 - Egyik sem.
- Melyik a leggyakoribb karyotypus Turner-szindrómában?
 - 46,XX.
 - 47,XXX.
 - 47,XXX.
 - 45,X.
- Mi a leggyakoribb oka a Down-szindrómát jellemző 21-es triszómiának?
 - Postmeioticus nondiszjunkció.
 - Transzlokáció.
 - Meiosis során létrejövő nondiszjunkció.
 - Egyik sem.
- Melyik a leggyakoribb obligát anaerob a parodontalis tasakban?
 - Fusobacterium nucleatum*.
 - Porphyromonas gingivalis*.
 - Treponema denticola*.
 - Campylobacter rectus*.
- Milyen gyakori a malignus daganatok miatt végzett tüdőreszekciós műtétek után kialakuló bizonyított pulmonalis infarktus?
 - 5–10%.
 - 4–5%.
 - <1%.
 - 10–15%.
- Milyen gyakori a gastrooesophagealis refluxbetegség a fejlett országokban a felnőtt lakosság körében?
 - 20–30%.
 - 10–20%.
 - 5–6%.
 - 40–50%.
- Melyik betegségnél érhető el specifikus terápia?
 - Fabry-kór.
 - Pompe-kór.
 - Sclerosis tuberosa.
 - Mindegyik.

A rendezvények és kongresszusok híryanagának leadása

a lap megjelenése előtt legalább 40 nappal lehetséges, a 6 hetes nyomdai átfutás miatt.
Kérjük megrendelőink szíves megértését.

A híryanagokat a következő címre kérjük:
Orvosi Hetilap titkársága: edit.budai@akademai.hu
Akadémiai Kiadó Zrt.